

11 / 2018

Energija. Klima. Životna sredina.

Poštovani čitaoci,

Pred vama je jedanaesto izdanje mesečnog pregleda vesti "Energija, klima i životna sredina" Beogradske otvorene škole.

U svetlu dinamičnog razvoja javnih politika u oblasti životne sredine, klimatskih promena i energetike - kako na nacionalnom, tako i na globalnom nivou - smatramo da je važno biti u toku sa trendovima, za sve nas koji se bavimo ovim temama. Izvora informacija je mnogo, kao i događanja, te ih nije uvek lako ispratiti. Za vas smo pripremili pregled najznačajnijih vesti i događanja u julu, na nivou Srbije, regiona, Evropske unije i globalnom nivou.

Na samitu Kine i Evropske unije, održanom 16. jula u Pekingu, klimatske promene zauzele su značajno mesto. Na Balkanu kratkoročni interesi balkanskih političara, kineskih proizvođača tehnologija i građevinskih firmi dovode ljude u zdravstveni, ekonomski i ekološki ćorsokak. Srbija od 1. avgusta ulazi u ekološki "dug", u međuvremenu se nastavlja borba lokalnih zajednica i istaknutih pojedinaca protiv izgradnje malih hidroelektrana u zaštićenim područjima. Novim aranžmanom Republike Srbije sa Međunarodnim monetarnim fondom, ugovorena je i transformacija EPS-a. Na globalnom nivou, nastavlja se ulaganje bogatih država i kompanija u eksploataciju fosilnih goriva u Africi, uprkos Pariskom sporazumu i preuzetim obavezama u pogledu borbe protiv klimatskih promena.

Ukoliko postoje posebne teme koje želite da vidite u mesečnom pregledu, imate komentar ili sugestije, možete nam se obratiti na mejl mirjana.jovanovic@bos.rs.

Srdačan pozdrav do sledećeg čitanja!

Beogradska otvorena škola
Energija, klima i životna sredina

LOKALNA SAMOUPRAVA

Unapređenje energetske efikasnosti

Veliki broj zgrada u Srbiji je energetska neefikasan, a prostor za unapređenje energetske efikasnosti naročito je veliki u stambenom sektoru. Energetska neefikasnost uzrok je velike potrošnje energije, budući da čak 36% ukupne potrošene energije otpada na stambene zgrade. Za unapređenje energetske efikasnosti privatnih domaćinstava, Erste banka Srbija dobila je zajam Evropske banke za obnovu i razvoj u iznosu od 600 miliona dinara. Lokalne samouprave, preko konkursa za unapređenje energetske efikasnosti finansiranih iz budžeta ili različitih partnerstava, nameravaju da podrže projekte rekonstrukcije javnih i privatnih objekata.

Blic: [Čak 85 odsto stambenih zgrada energetski neefikasno, potroše više od trećine energije](#)

Ekapija: [Erste banci zajam EBRD od 5 mil EUR za unapređenje energetske efikasnosti domaćinstava u Srbiji](#)

RTS: [Pilot: Počinje rekonstrukcija fasada na stambenim zgradama](#)

Balkan green energy news: [Užice sledeće godine počinje radove za povećanje energetske efikasnosti u školama vredne dva miliona evra](#)

Beogradska otvorena škola je u 2018 godini, sa partnerima okupljenim u Mreži dobre energije, sprovela niz aktivnosti na planu energetske efikasnosti. Pored treninga za energetske menadžere Zlatiborskog okruga na teme [energetskih pregleda](#) i [praćenja potrošnje energije](#), u aprilu je organizovan i okrugli sto na temu uspostavljanja lokalnih fondova za energetske efikasnost u gradovima i opštinama Srbije.

Beogradska otvorena škola: [Okrugli sto o lokalnim fondovima za energetske efikasnost](#)

SRBIJA

Otpor malim hidroelektranama

Sve više organizacija civilnog društva, političkih partija, kao i istaknutih pojedinaca, zahteva zabranu izgradnje malih hidroelektrana u zaštićenim područjima. Zelena stranka pripremila je predlog izmena Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu u svrhu zabrane izgradnje ovih energetskih postrojenja. Ministar zaštite životne sredine Goran Trivan najavio je izmenu Zakona o zaštiti prirode.

Energetski portal: [Ođbranimo reke Stare planine!](#)

Energetski portal: [NKD: Obustaviti izgradnju malih hidroelektrana na području PP Stara planina](#)

Balkan green energy news: [Zelena stranka pripremila izmene Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu zbog zabrane gradnje MHE](#)

Insajder: [Neću da ćupam uši onima koji su pogrešili, tražiću izmenu Zakona](#)

CINS: [Od nigerijske šeme do tajne milionske EPS nabavke](#)

Transformacija javnog preduzeća "Elektroprivreda Srbije"

Novim aranžmanom Republike Srbije sa Međunarodnim monetarnim fondom ugovorena je i transformacija EPS-a u akcionarsko društvo. EPS je najveće javno preduzeće, ali i najveći zagađivač u Srbiji. U Izveštaju o poslovanju ovog preduzeća navedeno je da je neto dobit u 2017. godini iznosila 3.4 milijarde dinara. Buduća transformacija EPS-a viđena je kao potencijalni put za novu tehnologiju i povećanje kapaciteta, ali i kao put u privatizaciju i rasprodaju imovine.

EurActiv: [Transformacija EPS: Put do novih kapaciteta ili rasprodaja imovine](#)

Balkan green energy news: [Dobit JP EPS oko 3.4 milijarde dinara, EPS Distribucije 2.4 milijarde u 2017.](#)

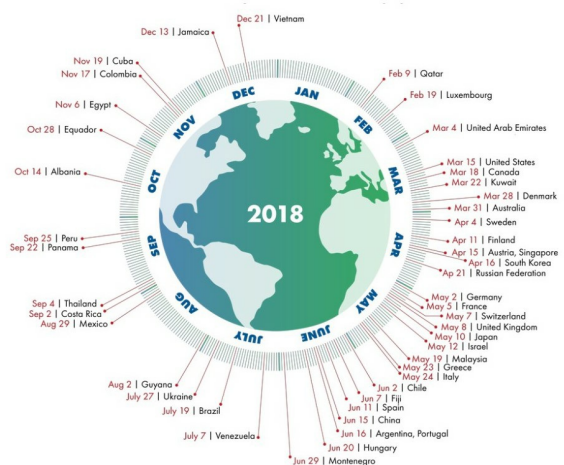
REGION

Ekološki dug

Sve veća potreba ljudskog društva za resursima vodi neodrživoj eksploataciji i potrošnji. Dan ekološkog duga je onaj dan u kalendarskoj godini kada potrebe čovečanstva prema prirodi premaše ono što ekosistemi planete Zemlje mogu u toj godini obnoviti. Ove godine u ekološki dug ulazimo najranije od 1997 godine, kada su i počela merenja. Sve zemlje regiona troše više resursa nego što njihovi ekosistemi mogu da podnesu. Slovenija je predvodnik u regiji s najvećim ekološkim otiskom i prva ulazi u ekološki dug 12. maja. Slede je Hrvatska (19. juna), Crna Gora (29. juna), Bosna i Hercegovina (6. jula), Makedonija (19. jula) i Srbija (30. jul). U dug poslednja ulazi Albanija (14. oktobar). Poređenja radi, Butan je jedina zemlja na svetu sa negativnim ekološkim otiskom, dok Katar troši 6 puta više resursa nego što je održivo na godišnjem nivou.

WWF: [Od ove srede živimo na dug!](#)

Energetski portal: [Jedina zemlja sa negativnim ekološkim otiskom na svetu](#)

Balkan i kineski krediti za termoelektrane

“Kratkoročni interesi balkanskih političara, kineskih proizvođača tehnologija i građevinskih firmi će dovesti ljude Zapadnog Balkana u zdravstveni, ekonomski i ekološki ćorsokak.” Ovo je jedan je od zaključaka iz intervjua sa Igorom Kalabom, koordinatorom za energetske politiku za jugoistočnu Evropu u Mreži za klimatsku akciju Evrope (CAN Europe).

Balkan green energy news: [Kineski Pojas i put u ćorsokaku, u koji zbog uglja ide Balkan ili zašto bi EU trebalo da bude zabrinuta](#)

EVROPSKA UNIJA

Klimatske promene - put od Pariza ka Katovicama vodi preko Pekinga

Na samitu Kine i Evropske unije, održanom 16. jula u Pekingu, klimatske promene zauzele su značajno mesto. Predsednik Evropske komisije Žan Klod Junker, predsednik Evropskog saveta Donald Tusk i kineski premijer Li Kečang, usvojili su "[Lidersku izjavu o klimatskim promjenama i čistoj energiji](#)". U Izjavi se, između ostalog, navodi da će Kina i Evropska unija osnažiti svoju saradnju na planu borbe protiv klimatskih promena i ubrzanja energetske tranzicije, kao i da će obe strane dati punu podršku kompletiranju Radnog programa za primenu Pariskog sporazuma.

European Commission: [EU and China to step up cooperation on climate change and energy](#)

Iako posvećenost borbi protiv klimatskih promena sa najvišeg nivoa svakako deluje ohrabrujuće, neophodno je preći sa reči na dela. Iako su emisije gasova sa efektom staklene bašte u Kini smanjene, kineske investicije u energetske projekte bazirane na fosilnim gorivima su samo promenile adresu.

CEE Bankwatch: [China must walk its EU standards talk](#)

Euractiv: [Why new coal in Turkey and the Balkans will test China's and EU's climate leadership](#)

SVET

Dvostruki standardi bogatih države

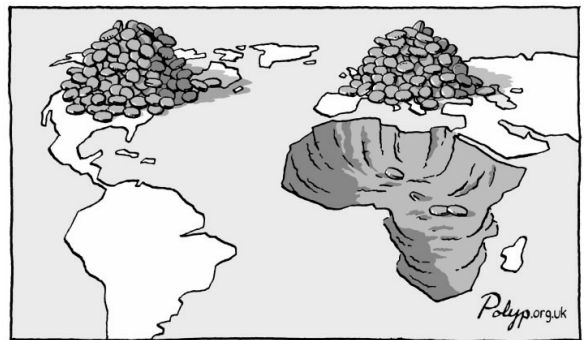
Od početka 2018. do danas, Ujedinjeno Kraljevstvo se više od 1000 sati nije oslanjalo na uglj, čime su premašeni rezultati iz 2017. i 2018. godine. I dok se bogate zemlje sve više odriču upotrebe fosilnih goriva na svojoj teritoriji, nastavljaju sa ulaganjima u fosilna goriva u Africi. Dok se u srcu tropskih šuma u Kongu odobrava eksploatacija nafte, predsednik SAD Donald Tramp insistira na povećanju proizvodnje i smanjenju cene nafte.

Energetski portal: [Bogate nacije na optuženičkoj klupi: Kod kuće ulažu u čistu energiju, u Africi u fosilna goriva](#)

Energetski portal: [Čak 1000 sati bez sagorevanja uglja u energetske mreži Ujedinjenog Kraljevstva](#)

Zelena Srbija: [Odobrena eksploatacija nafte u nacionalnim parkovima u DR Kongo, staništima ugroženih vrsta](#)

Dnevni Avaz: [Tramp poručio OPEC-u: Smijesta snizite cijene!](#)

'GOLD DIGGERS'

VESTI IZ BEOGRADSKJE OTVORENE ŠKOLE

Održana pripremna sesija za buduće studente centralnoevropskog univerziteta

Ove godine dvanaest studenata iz Srbije dobilo je priliku da nastavi akademsko usavršavanje na Centralnoevropskom univerzitetu u Budimpešti (CEU) i provede godinu dana na master programima ovog univerziteta. Događaj je organizovan u saradnji sa CEU alumni klubom u Srbiji, uz pomoć koordinatorke alumni kuba Sare Pender. [Detaljnije.](#)

UČEŠĆE JAVNOSTI U DONOŠENJU ODLUKA

1. Grad Beograd: [Javni uvid u nacrt plana generalne regulacije sistema zelenih površina Beograda](#)
2. Ministarstvo zaštite životne sredine: [Zahtev za određivanje obima i sadržaja za ažuriranje Studije o proceni uticaja na životnu sredinu projekta izgradnje postrojenja za prečišćavanje i tretman otpadnih voda TE Kostolac za blokove B1, B2 i budući blok B3](#)

ZELENI KONKURSI

Video konkurs za mlade

Mladi iz celog sveta mogu se prijaviti do 31. avgusta na video konkurs za mlade. Inicijativa, koja je u svom četvrtom izdanju, ima za cilj da kroz videozapise istakne klimatske akcije koje mladi preduzimaju. [Detaljnije.](#)

www.bos.rs

[BOŠ](#)

[Facebook](#)

www.bos.rs/ekz